

บทบาทของศาสนา ในการพัฒนาสังคม

หัวข้อข้างต้นคือประเด็นการอภิปราย ของสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ หอประชุมคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เมื่อเดือนกันยายน ศกนี้ ผู้อภิปรายได้แก่ นายสมพร เทพสิทธา ประธานกรรมการบริหารสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย นายแพทย์ต้นมอเชียง แซ่ตั้ง ผู้บรรยายทางพุทธศาสนาฝ่ายมหายานในสถาบันต่าง ๆ และเป็นกรรมการชำระประวัติศาสตร์ไทย บาทหลวง ยอห์น กุนนิอานา เจ้าอาวาสนักบุญเซนต์โยเซฟ นายทวี นภากร ธรรมจาริกศาสนาอิสลามในประเทศไทย นายพินัย ศักดิ์เสนีย์ ผู้เชี่ยวชาญทางศาสนาพุทธเน้นทางด้านศาสนาพราหมณ์ เคยเป็นผู้แทนไปประชุมที่อินเดีย นายเคิมศักดิ์ สมันตรัฐ รองผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล และ ศาสตราจารย์ คุณหญิง สุภาพ วิเศษสุรการ รองประธานสภาสังคมสงเคราะห์ฯ เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย เนื่องจากการอภิปรายดำเนินเป็นเวลานาน และหน้ากระดาษจำกัด จึงขอนำประเด็นสำคัญแต่ละท่าน ลงพิมพ์ ดังต่อไปนี้:-

คุณหญิงสุภาพ การพูดของวิทยากรครั้งนี้มีความมุ่งหมายจะนำความรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้เกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ มาเพื่อให้ท่านผู้ฟังได้รับทราบ โดยมีวัตถุประสงค์พัฒนาบุคคล หรือประชาชนชาวไทยเป็นหลักใหญ่ ขอเชิญคุณสมพร

นายสมพร ขณะนี้เราตื่นตัวกันหลายเรื่องโดยเฉพาะประชาธิปไตย และเรื่องการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ อีกมากมาย แต่ให้ความสนใจเรื่องศาสนาค่อนข้างน้อยไป ผมจะพูดเรื่องศาสนาอย่างกลางๆ ก่อน ก่อนอื่นพูดถึงเรื่องสังคมที่เสียก่อน ความเห็นของผมเกี่ยว

กับสังคมที่ดีประกอบด้วย (1) สังคมมีเศรษฐกิจดี (2) สังคมมีศีลธรรมดี เศรษฐกิจหมายถึงคนในประเทศมีการอยู่ดีกินดี มีอาชีพมีรายได้เพียงพอต่ออีกภาพ และมีศีลธรรมดีหมายความว่าประชาชนในสังคมเป็นผู้มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แต่ขณะนี้มีลัทธิคอมมิวนิสต์เห็นว่า ศีลธรรมไม่เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับสังคม ถ้าเศรษฐกิจดีคนเราก็จะมีศีลธรรมดีเอง มาร์กซ์ผู้ให้กำเนิดลัทธิคอมมิวนิสต์กล่าวไว้ว่า ศาสนาเป็นยาเสพติดสำหรับมวลมนุษย์ ปัจจุบันนี้เรื่องศาสนาได้ถูกโจมตีมาก โดยเฉพาะ

พระในศาสนาถูกกล่าวว่าเป็นกาฝากของสังคม และมีใช้
คอมมิวนิสต์อย่างเกี่ยว ยังมีคนไทยหลายคนคิดเช่นนั้น
ด้วย เช่นในวิทยาลัยครูแห่งหนึ่งได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิไป
อภิปราย มีอาจารย์ผู้หนึ่งหัวรุนแรงกล่าวถึงศาสนาว่า
ศาสนาไม่มีประโยชน์อะไรเลย คนเขาอยากมีลูกมีเมีย
ก็ให้ไปบวชเพื่อไม่ให้มีลูกมีเมีย ซึ่งเป็นการผิดธรรมชาติ
นี่เป็นคำกล่าวของอาจารย์ผู้หนึ่งซึ่งจบปริญญาเอก จากต่าง
ประเทศ นี่แสดงว่ามีคนโจมตีศาสนาจริงๆ ข้อนี้เองทำให้
ผมวิตกกังวลเป็นอย่างยิ่ง

ทางเศรษฐศาสตร์นั้นถือว่าคนเราจะอยู่ดีกินดีเมื่อ
สามารถมีรายได้ หรือประเทศผลิตสินค้าได้มากขึ้น และ
สามารถบริการให้ทุกคนในสังคมได้ทั่วถึง นี่เป็นความ
เชื่อของนักเศรษฐศาสตร์ แต่ผมเองไม่เชื่อเช่นนั้น สังคม
ที่ดีต้องมีความอยู่ดีกินดีและจะต้องมีศีลธรรมด้วย ขอให้
เราคิดดูชีวิตในเมืองไทย บางคนเป็นอยู่อย่างมหาเศรษฐี
แต่หลายคนยังไม่มีความสุข ทั้งที่อยู่ในห้องแอร์ แต่
จิตใจเต็มไปด้วยความรุ่มร้อน ผมเคยทราบเรื่องเศรษฐี
คนหนึ่ง มีเงินหลายสิบล้านด้วยการทำเหมืองและสวนยาง
แต่มีความหวังว่าจะเอาเงินไปเก็บไว้ที่ไหนดี คิดไปคิดมา
กลัวมอกกลัวใจในที่สุกก็เป็นบ้า นี่ยอมแสดงให้เห็นว่าคน
ที่เป็นเศรษฐีไม่ใช่ว่าจะมีความสุขเสมอไป นี่แสดงว่าขาด
ศีลธรรมที่ดี

ขอให้เรามองดูประเทศที่มีเศรษฐกิจรุ่งเรืองที่สุด
เช่นสหรัฐอเมริกา คนที่ไปอเมริการู้ดีว่าประเทศนั้น
มีความสุขดีหรือ ผมเคยไปอเมริกาเมื่อเดือนพฤษภาคม
นี้เอง การไปอเมริกาครั้งหลังทำให้ผมรู้สึกสลดใจใน
สังคมอเมริกันมาก มีอาชญากรรมเพิ่มขึ้นหากความปลอดภัย
ในชีวิตได้ยากเต็มที่ ในโรงแรมทั้งใหญ่และเล็กใน

นิวยอร์กจะมีกระจกไว้ เพื่อให้คนที่ใช้ลิฟต์เสียก่อนว่า
ใครแอบอยู่บ้าง เพื่อเราใช้ลิฟต์จะไม่ถูกจับ เพื่อนผมคน
หนึ่งใช้ลิฟต์แต่มีคนอยู่ข้างใน แล้วทั้งสองคนจึงมองคูกัน
ด้วยความหวาดระแวง ไม่รู้ว่าใครจะจับใครกันแน่ซึ่งต่าง
คนต่างอยู่กันอย่างหวาดวิตก นี่เป็นชีวิตของชาวนิวยอร์ก
ในขณะนี้

พอผมไปตั้งอเมริกา เพื่อนบอกให้ระวังถ้าเดิน
ตามถนน หากเห็นใครนอนข้างถนนเป็นลมหรือบาดเจ็บ
ก็อย่าให้แตะต้องเป็นอันขาด ผมก็ถามว่าเรื่องอะไร เขา
บอกว่าขึ้นไปแตะต้องตัวดีไม่ก็อาจจะถูกฟ้อง ซึ่งมีหลาย
คนถูกฟ้องหาว่าไปจับเขาและทำให้เขาพิการ เพราะ
ฉะนั้นในอเมริกาถ้าใครนอนอยู่ข้างถนนเพราะเป็นลม ไม่
มีใครกล้าแตะต้อง จะต้องรอหมอ บางครั้งคนป่วยอาจ
ตายไปเลย เพื่อนผมได้เล่าให้ฟังว่า ครั้งหนึ่งมีคนไทย
เป็นนักร้องและนักแสดงภาพยนตร์ที่มีชื่อคือ คุณประภา-
พรธนะ นาคทอง ไปเดินที่นิวยอร์กเห็นคนแก่คนหนึ่ง
นอนข้างถนน ด้วยความเมตตาคุณธนะของคนไทยที่มีอยู่
คุณประภาพรธนะ เลยไปช่วยคนแก่พร้อมกับเอายาอมให้
ดม คนแก่เลยฟื้นขึ้นมาก็เกิดความประทับใจจนพยายาส
ไม่นึกว่ามีคนมีน้ำใจเช่นนั้น เลยเกิดความซาบซึ้งรับคุณ
ประภาพรธนะไปอุปถัมภ์ ทำให้เธอเป็นคนร่ำรวยไปเลย

กลับมามองดูญี่ปุ่น จะเห็นว่าประเทศนี้มีเศรษฐกิจ
เป็นอันดับที่ 3 ของโลก รองจากรัสเซีย มีเพื่อนคนหนึ่ง
ที่เป็นเศรษฐีมาคุยให้ผมฟังว่า ชีวิตคนญี่ปุ่นมีเศรษฐกิจดี
จริง แต่ขาดความสุข ทุกคนหาแต่เงินเพื่อให้ได้มากที่สุด
ไม่คำนึงว่าใครจะได้รับความเดือดร้อนอะไร นี่เป็นชีวิต
สังคมญี่ปุ่น ซึ่งเป็นระบบตัวใครตัวมัน ญี่ปุ่นก็ได้พัฒนา

อย่างขนาดหนัก รู้สึกว่าจะตามอเมริกาไปบ้าง ขนาด
ลูกๆ ไม่ต้องเอาใจใส่เลี้ยงดูพ่อแม่ เพราะฉะนั้นคน
แก่ในญี่ปุ่นจึงเป็นคนที่น่าสงสารมาก ต้องอยู่โดดเดี่ยว
อ้างว้าง ไม่เหมือนกับคนแก่ในเมืองไทยมีชีวิตด้วย
ความอบอุ่น ฉะนั้นรัฐบาลญี่ปุ่นสงสารคนแก่ถึงกับ
ต้องจัดให้มี “วันคนชรา” ปีละครั้ง ก่อนจะถึงวัน
นี้ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่นต้องกล่าวคำปราศรัยและไป
เยี่ยมเยียนคนชราให้ของให้รางวัล ดังนั้นคนชราใน
ญี่ปุ่นมีชีวิตอยู่เพื่อรอ “วันคนชรา” เท่านั้น เมื่อวัน
คนชรามาถึง คนชราญี่ปุ่นจะมีความสุข มีความคึก
คั่น จนกระทั่งหัวใจวายไปตามๆ กัน เฉพาะจะนั้น
ใกล้วันชราในญี่ปุ่น จะมีข่าวสังคมบอกว่าวันนี้มีคน
ชราหัวใจวายไปเท่านั้นเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าสังคม
ยิ่งเจริญทางด้านเศรษฐกิจ แต่คนไม่มีความเห็นอก
เห็นใจกัน คุณธรรมก็ลดน้อยลงไป ขณะนี้ประเทศ
ไทยเร่งรัดพัฒนาประเทศอย่างเต็มที่ ได้ทุ่มเงินเพื่อ
พัฒนาเศรษฐกิจให้รุ่งเรือง ทำให้เกิดปัญหาหรือช่อง
ว่างระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ ในความคิดเห็น
ของผมเห็นว่าการพัฒนาเศรษฐกิจได้ก้าวไปไกล แต่
ทางพัฒนาจิตใจยังช้าหลัง จึงทำให้เกิดความวุ่นวาย
ต่าง ๆ ในสังคม

เพราะฉะนั้นพวกเราซึ่งเป็นนักศาสนาหรือนัก
จิตนิยม ก็มองเห็นว่าถ้าเราไม่ช่วยกันพัฒนาสังคม
ทางด้านจิตใจแล้ว บ้านเมืองเราทำท่าจะไปไม่รอด
และผมได้มองเห็นว่า ศาสนาเป็นเครื่องมือที่จะพัฒนา
สังคมให้เจริญ และเราที่นับถือศาสนาต่าง ๆ กันใน
เมืองไทย ควรจะได้ร่วมมือกันใช้ความจงรักภักดีที่เรา
มีต่อศาสนาของแต่ละศาสนามาร่วมพลังกัน เพื่อที่จะ
ทำงาน ใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือพัฒนาสังคมและการ
เมืองด้วย นับว่าเป็นโชคดีของประเทศไทยมาก ที่
เรานับถือศาสนาแตกต่างกัน เราก็อยู่ร่วมกันด้วยความ

สุขไม่เหมือนกับบางประเทศที่นับถือศาสนาต่างกัน มี
เรื่องบาดหมางใจถึงกับประหัตประหารกัน แม้ว่า
เมืองไทยจะเป็นเมืองของพุทธศาสนา องค์พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ แต่พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระมหากรุณาธิคุณต่อศาสนาทุก
ศาสนา และเราซึ่งนับถือศาสนาต่างกันอยู่ร่วมกันได้
อย่างปกติสุข

ก่อนจะจบผมขอเชิญเชิญพระบรมราชาโฆวาของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาอ่านให้พวกเราฟังดังนี้
“ศาสนาใด ๆ จะมีชื่อว่าจะไรก็ตาม ต้องส่งเสริม
สนับสนุนกัน เพื่อความเป็นอยู่เป็นปึกแผ่นของสังคม
ฉะนั้นที่ศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทยปรองดองกันดี
พอสมควรมาเป็นเวลาช้านาน จึงทำให้บ้านเมืองของ
เราเป็นสุขได้”

คุณหญิงสุภาพ ขอเชิญคุณเดิมนักคิดผู้ต่อต้านศาสนาอิสลาม

คุณเดิมนักคิด ก่อนอื่นผมขอสนับสนุนคำกล่าวของ
ท่านอธิบดีที่ว่า สังคมของเราปัจจุบันนี้ถ้าจะมองกัน
ให้ถ่องแท้แล้ว ก็มีอยู่ 2 อย่างคือ เรื่องความเจริญ
ทางเศรษฐกิจกับศีลธรรมเป็นประการสุดท้าย โลก
เราปัจจุบันนี้ในด้านเศรษฐกิจนั้น ได้เจริญรุดหน้าไป
มาก แต่ในด้านตรงกันข้าม ศีลธรรม ความดีงาม
ของมนุษยชนก็ลดน้อยถอยลงไป ฉะนั้นเพื่อที่จะ
กล่าวถึงบทบาททางศาสนา ในการสนับสนุนด้านศีล
ธรรมของสังคม ผมขอเรียนว่าศาสนาใด ๆ ในโลก
นี้ ส่วนมากเกิดมาในสมัยที่จะแก้ไขสถานการณ์ของ
สังคมนั้น ๆ เป็นหลักสำคัญ เป็นต้นว่าศาสนาอิสลาม

ที่เราถือว่าเป็นศาสนาใหม่ที่สุก ซึ่งเกิดในประเทศอาหรับ ขณะที่ประเทศนี้มีสังคมว่านวยเป็นอย่างยิ่ง พระศาสดา คือ พระนาบีโมฮัมหมัด ท่านได้เอากำสั่งสอนของพระองค์ เป็นเจ้ามาเพื่อแก้ไขปัญหาของสังคม ซึ่งยุ่งเหยิงในขณะ นั้นให้คลี่คลายไปในทางที่ดี

จะเห็นว่าศาสนามีทางปฏิบัติอยู่สองรูปด้วยกัน คือ การปฏิบัติในทางรูปธรรมอย่างหนึ่ง และนามธรรมอย่าง หนึ่ง ผมขอกล่าวเรื่องของรูปธรรมว่า ศาสนาอิสลาม ในรูปธรรมนั้นมีอยู่มากมาย เรามีบทบัญญัติในค่าน าศาสนาเกี่ยวกับค่านการครองเรือน ค่านความสะอาด ค่าน เศรษฐกิจ และเรื่องอื่นๆ ซึ่งอาจทำให้มุสลิมในสังคมนั้น อยู่กับบุคคลอื่นในโลกได้อย่างดี การปฏิบัติในรูปธรรม นั้นก็คือบทบรรยาบรณทางศาสนาที่ว่าได้ จรรยาบรรณ ทางศาสนาก็คือว่า กำหนดให้มุสลิมต้องปฏิบัติต่อเพื่อน มนุษย์อย่างนั้นอย่างนี้ โดยมีได้มุ่งหวังเลือกว่าเราจะ ปฏิบัติต่อคนที่เป็นมุสลิมด้วยกัน แต่ให้มีความเอื้อเพื่อ เผื่อแผ่ไปถึงบรรดาศาสนาอื่น ๆ อันนี้เป็นบทบัญญัติอยู่ ชัดแจ้ง ผมจะยกตัวอย่างในค่านที่เป็นประโยชน์ต่อการ พัฒนาสังคม คือ การออก "ซากาต" การออกซากาต หมายถึงการบริจาคทานของมุสลิม ศาสนาอิสลามเป็น ศาสนาสากลมากหากเราได้ยึดถือปฏิบัติเช่นนั้นแล้ว ผมคิดว่าคอมมิวนิสต์ ตามที่ท่านอธิบติเกรงว่าจะมาครองโลกนั้น จะต้องหงายหลังไปเหมือนกัน เพราะเรามีหลักปฏิบัติที่ ว่า คนที่มีฐานะก็ต้องอุปถัมภ์ค้ำจุนบุคคลซึ่งมีฐานะต่ำ ทยอย ศาสนาอิสลามกล่าวว่าคุณใดก็ตามที่เป็นเสรีชน ไม่พิการ มีสติสัมปชัญญะสมบูรณ์ เมื่อมีรายได้ขึ้นมาต้อง ต้องมีเงินที่ออกซากาต ถ้ามีทรัพย์สินมากก็ออกมาก มี

น้อยก็ออกน้อย หากเป็นคนยากจนคับแค้นก็ไม่ต้องออก เป็นผู้รับซากาตอีกต่อหนึ่ง ผมจึงใคร่นำหลักเกณฑ์มา เปรียบเทียบให้ท่านฟัง ผู้ใดมีทรัพย์สินทองคำหนัก 3 ออนซ์ หรือเงินหนัก 21 ออนซ์ มีเวลาครอบครองอยู่ แล้ว 1 ปีต้องจ่ายซากาตจำนวนหนึ่งเป็น 40 ส่วน โดย ถือตามอัตรา 1 ใน 40 หรือร้อยละ 2 ครึ่งเสมอไป

สิ่งใดบ้างที่จะออกเป็นซากาตหรือทานนั้นก็กำหนด เป็นหัวข้อหลายอย่าง คือ 1. เงินทองหากท่านมีไว้ครอบ ครอง 1 ปีแล้ว ท่านจะออกซากาตด้วย 2. สิ่งเพาะปลูก เช่นข้าว ข้าวสาลี 3. สินค้าซึ่งมีไว้ขายทุกชนิด 4. ผลไม้ 5. ปศุสัตว์ อัตรากาตเงินทองผมขอ เทียบให้ฟังดังนี้ เงินหรือธนบัตร 40 บาท ท่านต้องออก ซากาต 1 บาทเศษขึ้นไปคิดเป็น 2 ครึ่งเสมอ ส่วนของ ค่าหนัก 6 บาท 14 หุน ต้องออกซากาต 6 หุน สิ่ง เพาะปลูก เช่น ข้าว หรือข้าวสาลีที่อาศัยน้ำฝน หรือน้ำใน แม่น้ำลำคลองต้องออกซากาต 1 ใน 10 คือ 1 ถังใน 10 ถัง ปศุสัตว์กำหนดไว้ว่าท่านเลี้ยงอยู่ 5 ตัว ต้องออกซากาต แพะ 1 ตัว ถ้าเลี้ยงอยู่ 10 ตัว ออกซากาตแพะ 2 ตัว ถ้าเลี้ยงอยู่ 15 ตัว ให้ออกซากาตแพะ 3 ตัว โกลกระบือ ถ้าเลี้ยง 10 ตัว ให้ออกซากาตโคตัวผู้อายุ 1 ปี จำนวน 1 ตัว ถ้าเลี้ยง 40 ตัว ให้ออกซากาตโคตัวเมียอายุ 2 ปี จำนวน 1 ตัว

ผู้ใดบ้างมีสิทธิ์ที่จะได้รับการบริจาคทานนี้ ก็มี การระบุไว้ชัดเจน คือ 1. คนอนาถา 2. ผู้ขัดสน 3. เจ้าหน้าที่รัฐบาลที่ได้รับการแต่งตั้งทางศาสนา 4. ผู้ ที่เลื่อมใสนับถือศาสนาในระยะแรกๆ 5. ทาสที่นายทาส ทำสัญญา ให้ไปหาเงินเป็นค่าไถ่ตัวปลดปล่อยให้เป็นไท

6. ผู้ที่เป็นหนี้ที่ใช้จ่ายในการกุศล 7. ผู้ที่เดินทางไป
กรณีที่ไม่ขัดต่อศาสนาและซาดค่าใช้จ่าย จะเห็นว่า
กฎเกณฑ์ที่วางไว้มีอัตราส่วนที่เป็นธรรมที่สุดในสังคม
และเป็นการเกื้อกูลต่อสังคมอย่างดีที่สุด แต่หลัก
ธรรมในรูปธรรมนั้น ปรากฏว่าไม่ค่อยได้รับการ
ปฏิบัติต่อผู้หนีบถศาสนาอิสลามอย่างแพร่หลาย
หรืออย่างเคร่งครัด อย่างการปฏิบัตินามธรรม
ซึ่งผมจะได้กล่าวต่อไป ทั้งนี้การปฏิบัติต่อรูปธรรม
พวกเรามากมองข้ามไป การเรียนศาสนาตามปอเนาะ
หรือในที่ไหนก็ตาม มักเรียนมุ่งไปในทางนามธรรม
คือการไปสู่ปลดปล่อยตัวเอง หรือสวรรค์ในภพหน้า
หาได้ก็กึ่งจะมาเรียน หรือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ในรูป-
ธรรม เพื่อที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติในโลกนี้ก็มีได้
ทั้งนี้เพราะว่าการปฏิบัติศาสนาในรูปธรรมนั้นเรา
ไม่ค่อยจะมีโอกาสไปสู่ดวงสวรรค์ เหมือนกับการ
ปฏิบัตินามธรรม การปฏิบัติในรูปธรรมถือว่าบุคคล
ในสังคมใดๆ ก็ตาม ในเรื่องศาสนานี้มีจุดศูนย์กลาง
อยู่ที่พระผู้เป็นเจ้า หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นสิ่งที่เราไม่
ต้องพิสูจน์ เป็นสิ่งที่เราเกรงกลัว และเชื่อฟังด้วย
ความบริสุทธิ์ใจ ทั้งนี้เพราะว่าเป็นนามธรรม ในโลก
นามธรรมนั้นได้กำหนดกฎเกณฑ์ว่า เมื่อผู้ใดปฏิบัติ
เช่นนั้นอย่างมากแล้วผู้นั้นจะมีโอกาสไปสู่ดวงสวรรค์
ในภพหน้า ไม่มีเกิด ไม่มีเจ็บ ไม่มีตาย ฉะนั้น
การปฏิบัติศาสนกิจในชั้นนามธรรมนั้น จึงเป็นที่นิยม
ของพวกเขา

การประชุมสัมมนาวันนี้พวกเรามาพูดถึงเรื่อง
ศาสนาที่มีส่วนค่าจุนส่งคมในทางที่คืออย่างไรบ้างนั้นผม

คิดว่าเราต้องปฏิบัติควบคู่กันไป คือ ปฏิบัติทั้งนาม-
ธรรมและรูปธรรม ถึงแม้เราอยู่ในโลกนี้ด้วยเวลาอัน
สั้นก็ตาม แต่ถ้าหากอยู่กันด้วยความไม่ปรกติสุขแล้ว
ไม่ผิดอะไรกับเราอยู่ในนรก บรรดาท่านทั้งหลายที่
มานั่ง ณ ที่นี้ทั้งอิสลาม คริสต์ และพุทธ ที่เราอยู่
ด้วยสันติ เพราะเราถือด้วยหลักธรรมในรูปธรรมและ
นามธรรมควบคู่กัน

□

คุณหญิงสุภาพ ดิฉันรู้สึกว่าคุณเจ้าเรื่องศาสนา
อิสลามกระจำงแจ่ง ละเอียดดีมาก ท่านเน้น
นามธรรมและรูปธรรม ถ้าเราคิดมาพัฒนาตัว
บุคคลแล้ว ดิฉันว่าทั้ง 2 อย่างก็ต่อผลเพื่อตนเอง
ทั้งสน คือ นามธรรมที่ท่านปฏิบัติหวังภพหน้า
แต่แท้จริงแล้วความสุขที่ท่านได้รับก็คือภพหน้า
ขณะที่ท่านปฏิบัติอยู่ในขณะนี้ ถ้าท่านออกปฏิบัติ
เพื่อสังคม สังคมเป็นสุขตัวท่านก็เป็นสุขด้วย
ต่อไปขอเชิญท่านบาทหลวง ยอห์น กุนนีอานา

บาทหลวง ผมขอเล่าให้ท่านก่อน มีผู้หญิงคนหนึ่งตาย
แล้วจะไปสวรรค์ แต่ถูกกักอยู่หน้าประตูเข้าไม่ได้
เทวดาประจำตัวของผู้หญิงคนนั้น อ้อนวอนพระเป็นเจ้า
ให้ช่วย ว่าเขาไม่ได้ทำชั่วร้ายแก่ใครเลย ทำไมเขา
เข้าไม่ได้ พระเป็นเจ้าบอกไม่ได้ทำชั่วร้ายก็จริง
แต่ไม่ช่วยใครด้วย คือ ไม่เห็นทำความดีแก่ใครเลย
อย่างไรก็ต้องกันประวัติเขาๆ เพื่อเขาทำความดีแก่ใคร
บ้าง เทวดาก็กันประวัติแล้วพบว่า ครั้งหนึ่งหญิง
ผู้นี้เกิดเป็นคนบ้านนอก กำลังล้างผักอยู่ในห้วยข้างๆ

มีเด็กอนาถายืนมอง ผู้หญิงคนนั้นจึงเอาผักใบหนึ่งให้
เทวดาทราบเช่นนั้น ก็ทูล พระผู้ เป็นเจ้าว่า ผู้หญิงคนนั้น เคย
ช่วยคน คือเอาใบผัก ๗ ใบให้เด็กดังกล่าว พระเป็นเจ้า
เลยบอกว่าถ้าอย่างนั้นเอาใบผักกาดหย่อนลงไปในนรก ให้
เขาเกาะใบผักนั้น แล้วค่อย ๆ ดึงเขาขึ้นมา หากใบผัก
ไม่ขาดก็เป็นบุญของเขาเอาตัวรอดได้ เทวดาก็เอาใบ
ผักกาดยาว ๆ หย่อนหย่อนลงไปในนรก ผู้หญิงคนนั้นก็
ทึ่งใจ เวลาเขาเกาะใบผักกาด เทวดาค่อยดึงขึ้น แต่คน
อื่น ๆ ในนรกก็เกาะแล้วผู้หญิงคนนั้นขึ้นมาเป็นแถว ผู้
หญิงคนนั้นก็สะบักกันใหญ่ทำให้ใบผักกาดตกลงมา นี่คือ
ความเห็นแก่ตัวไม่ยอมให้คนอื่นขึ้นสวรรค์ หากเขาเห็น
แก่เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน นรกก็น่าจะหมดคนในเวลานั้น
และใบผักกาดก็ไม่ขาดแน่ นี่เป็นนิทาน

มาพูดถึงเรื่องศาสนา ศาสนาคืออะไร พวกเธอที่
เป็นวัยรุ่นนั่งฟังอยู่นี่ชอบได้ไหม จะขอเล่านิทานให้ฟัง
อีกเรื่องหนึ่ง มีพระองค์หนึ่งเป็นหมอไปหากคนไข้ ต้องผ่าน
ป่าที่มีเสือ และจำเป็นต้องไปเพราะหน้าที่ยังคับ ขณะ
เดินทางก็ภาวนาให้พระช่วยอย่าให้เจอเสือ อย่างไรก็ตาม
เจอเสือจริง ๆ มันเดินเข้ามามองตาโต แล้วเอาลิ้นเลียน้ำ
ลายที่กำลังไหลอยู่ พระคนนั้นไม่รู้จะทำอย่างไรก็เลยบีบ
ตากราบลงกับดิน และสวทมนต์ในใจ ข้าแต่พระเจ้าเคี้ยว
นมมีแต่พระองค์เท่านั้นที่จะช่วยข้าพเจ้าได้ เพราะข้าพเจ้า
ไม่มีอาวุธที่จะสู้เสือ จะหนักไม่พิน จนเวลานานพระก็ยัง
บีบตา ตัวสั่น เมื่อเบื่อกตากูเห็นอะไรู๋ใหม่ พระเห็นเสือ
กำลังกราบและสวทภาวนาด้วย พระองค์นั้นก็ตั้งใจพูดกับ
เสือว่า โอเจ้าเสือนี่กว่าเป็นศัตรูจะมากิน ที่ไหนได้มา
สวทมนต์เดียวกัน เสือได้ฟังดังนั้นจึงคำรามว่า เองอย่ามา
ยุ่ง ข้ากำลังภาวนา ชอบใจพระผู้เป็นเจ้าที่เอาอาหารมา

ให้ นี่แหละศาสนาคืออะไร พระก็มีศาสนา เสือก็มีศาสนา
ขอฝากให้พวกเราคิดว่าศาสนาคืออะไรแน่

ขอให้ท่านฟังนิทานอีกเรื่อง มีสามพี่น้อง เป็นผู้
ชายทั้งสามคน อยากได้วิชาวิเศษ ต่างพากันเข้าไปในป่า
เพื่อศึกษาวิชาไสยศาสตร์หลายปี แล้วก็กลับมาพบกันอีก
ถามกันว่าเองได้วิชาอะไร คนหนึ่งบอกว่าถ้าผมเจอ
กระดูกแห้งจะทำให้มีเนื้อติด คนหนึ่งบอกว่าถ้าผมเจอ
กระดูกมีเนื้อแล้วจะทำให้เป็นสัตว์ได้ และคนสุดท้ายบอก
ว่าผมจะชุบให้เป็นตัวจริงได้ เมื่ออธิบายความศักดิ์สิทธิ์
ของแต่ละวิชาแล้วก็ทดลองดู จึงเอากระดูกชิ้นหนึ่งจาก
ชายป่า คนที่ 1 เสกให้มีเนื้อติด คนที่ 2 เสกต่อให้เป็น
รูปร่าง และอีกคนหนึ่งเสกให้มีชีวิตจริง สัตว์ตัวนั้นเป็น
อะไรู๋ใหม่ มันเป็นสิ่งโต ถึงโตอ้าปากหิวเพราะเป็นกระ
ดูกมานาน เลยตะครุบทั้ง 3 คนเป็นอาหาร นี่ก็เกี่ยวกับ
ศาสนา หากเราใช้ศาสนาผิด หรือไม่เข้าใจว่าศาสนาคือ
อะไร ก็จะโดนแบบนี้

ศาสนาแทนจะช่วยอาจจะกดเรา จะทำลายบุคลิก
ของเรา สมัยนี้พูดถึงด้านเศรษฐกิจทางเทคนิคนับว่าเจริญ
มาก และน่ากลัวโลกสมัยนี้เหมือนพี่น้อง 3 คนนั้น
สร้างสิ่งใดจะตะครุบตัวเอง รดยนต์ที่เราเข้าไปก็เป็นสิ่งโต
กินเราก็คือ หรืออะไรเยอะแยะเวลานี้อาจทำลายชีวิตเรา
และที่เราใช้กาลาเทคนิควิทยาศาสตร์เหมือนพระเจ้าเนรมิต
โลก แต่พระเจ้าเนรมิตโลกเพื่อประทานธรรม แต่เรา
เนรมิตของทางเทคนิค เพื่อชอบถอนธรรมออกเสียเหลือ
แต่พลังที่จะทำลาย นี่แหละศาสนาจะช่วยให้เราเข้าใจสิ่งมี
ค่า และสิ่งที่มีอันตรา

ศาสนาเป็นสังขารธรรมเป็นเรื่องความจริง เป็นสมบัติ
ของทุกคนที่มีปัญญาปรับได้ ไม่ใช่พุทธปรับได้ ไม่ใช่

อิสลามรับได้ หรือไม่ใช่คริสต์รับได้ ความจริงทุกคนรับ
ได้ วิชาการต่าง ๆ ไม่ใช่ว่าแคศค่านในอาฟริกาก็เป็นนัก
วิทยาศาสตร์ก็ได้ ถ้าเปลี่ยนหัวใจออกเอาหัวใจใหม่ใส่
พอเป็นมนุษย์แล้วมีสติปัญญา มีพลังค้นหาความจริง
นี้แหละเป็นเรื่องหนึ่งของศาสนา ผู้หญิงคนนั้นไปสวรรค์
ไม่ได้เพราะช่วยใคร ไม่ได้มีอะไรให้แก่เขา บางทีทำ
สังกมสงเคราะห์ก็เพื่อไม่ให้เขารบกวนเรา นี่เป็นศาสนา
หรือ

หากเราจะดูศาสนาแท้แล้ว เราจะต้องดู ธรรมชาติ
ทันมะม่วงมีศาสนาใหม่ ต้นเงาะมีศาสนาใหม่ ต้นไม้
เหล่านั้นทำงานตลอดปีเพื่อผลิตผลเพื่อใคร เคยเห็นต้น
เงาะกินลูกเงาะไหม เคยเห็นต้นมะม่วงกินลูกมะม่วงไหม
มันผลิตสำหรับมนุษย์และสัตว์รับประทาน ไม่เก็บไว้แม้
แต่ผลเดียว แม้แต่ลำต้น ถ้าเราเลื่อยกระดานมันก็ไม่รู้
มนุษย์เราได้แต่ขอพระเจ้าช่วยให้การค้าของตบเจริญจะได้
รวย โจรผู้ร้ายก่อนจะปล้นก็ไปยืนภาวนาที่ศาลพระภูมิ
เสียก่อนจะกินคนก็ขอบใจพระเจ้าอีก นี่ก็ศาสนาหรือ

มนุษย์เราหากว่ามีธรรมะ ธรรมะแปลว่ารู้จักให้
รู้จักแบ่งปันกันและกัน เหมือนพระเป็นเจ้าของเนรมิตสิ่งใดก็
ไม่ได้ แยกเนรมิตเป็นส่วนพระองค์ เนรมิตสำหรับสัตว์-
โลกทุกคน นี่แหละเป็นยอดธรรมานุภาพที่ทรงจิตใจเรา

(อ่านต่อฉบับหน้า)

(ต่อจากหน้า 11)

เยี่ยมหมู่บ้านคนไทยในกลิ่นต้น

อย่างไรก็ตามปัญหาสำคัญก็คือ ทำอย่างไรที่จะให้
คนไทยตั้งกล่าวมีการศึกษาดีขึ้น เพราะการศึกษาจะ
ส่งผลสะท้อนให้เศรษฐกิจ หรือสังคมมีฐานะมั่นคง
ตามลำดับ เด็กไทยประมาณเกือบ 80 เปอร์เซ็นต์
ขณะเรียนภาษาไทยจากพระทวด เพียงพออ่านออก
เขียนได้ แกรมหนังสือเรียนก็มีไม่เพียงพอ ก็ยาก
ต่อการพัฒนาอย่างยิ่ง และปัญหาสำคัญที่เราต้องฟัง
จากการสนทนา คือ เรื่องเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ที่ดิน
เรื่องนักเขียนนโยบายของรัฐบาลมาเลเซีย ซึ่งเขา
จำเป็นต้องสงวนทรัพยากรให้ประชาชนของเขาเป็น-
ธรรมดา แต่มีปัญหาว่าทำอย่างไรกับที่ดินซึ่งมีอยู่
แล้วมิให้หมดไป และเพิ่มผลผลิตทางเกษตรหรือ
ทางอื่น ๆ ให้ได้ประโยชน์ยิ่งขึ้น นี่แหละเป็น
ปัญหาสำคัญ □

